

## Ann Cotten

### Obžalovanje / Raje ne vrtam pregloboko

Medtem ko se počasi prebijaš proti postelji  
in v drobu zbiraš moč za skok  
iz invalidskega vozička ob posteljo in se presedaš vstran,  
dokler tvoja roka ne doseže tiste zadeve, za katero se potegneš gor

(opazila sem, da roko le s težavo dvigneš  
nad višino ramena, četudi le toliko, da dvigneš kako  
čisto lahko stvar, kot so razglednice ranjenega mesa  
cvetlic, ki jih zbiraš),

se vlak, s katerem se peljem, ziblje skozi meglene  
semmerinške Alpe, kjer ne boš nikoli več pohajala.  
Peljemo se skozi Gloggnitz in Dunajsko Novo mesto, kjer si gotovo hodila,

in še nešteta imena, ki jih morda nikdar ne boš prištela  
med kandidate za pogrešanje ali obžalovanje,  
medtem ko sem jaz še vedno odprta, pripravljena na nepoznane užitke.

Spominjanje reči, ki si mi jih pokazala, vtem  
tone skozi želatino časa kakor zadovoljujoč priboljšek,  
ki me hrani kot vsaka stvar, namenjena zaužitju.

Saj ni, da je to krivda, da so mi  
drobni novi užitki, celo kratkih petnajst minut v parku,  
ko se pogovarjam z Gerdom skozi njegov mačkast um,

ljubši od strogega sledenja urniku obiskov, ki sem ti ga obljubila.  
A zdaj, ko sedim na vlaku stran od tebe, vidim,  
da čeprav dandanes bivaš zgolj v trenutku  
– tvoj um neustrašen metulj, spominjajoč se življenja nekoga, ki bi utegnil  
biti ti –,  
ni nemogoče, da si me morda čakala;

morda si pomočnici rekla, naj te pusti sedeti,  
ker pride še nekdo, ki ti bo pomagal v posteljo.

Ampak ona ni prišla, namesto tega se je v parku pogovarjala z nekom drugim.  
In tako se moraš zdaj premakniti sama. Malo po malem.

*Prevedel Jernej Županič*

## **Regret / I fear to thoroughly consider**

While you work yourself slowly toward your bed  
and gather all your guts to make the jump  
from wheelchair to bedside, and scootch your self-sideways  
until your hand reaches the thing to pull you up—

(I've noticed you're at pains to lift your arm  
above your shoulder, even to lift a thing  
as light as the postcards of damaged flesh  
of flowers you have been collecting)

—the train I'm in sways through the misty alps  
of Semmering, where you will roam no more.  
We pass Gloggnitz and Wiener Neustadt, where you've surely hiked

and countless names you may never consider  
as candidates for missing or regretting,  
whilst I'm still open, ready for delights unknown.

In this, remembering the things you've shown me  
sinks through the gel of time as a rewarding treat  
nourishing me, like anything that anyone can eat

It's not as if I'm guilty to prefer  
small new delights, even the fifteen minutes in the park  
talking with gerd through his hungover mind

to keeping strictly to visits that I promised you.  
But as I now sit in the train away from you, I see,  
though you live only in the moment nowadays,  
—your mind an intrepid butterfly, remembering a person's life who could  
    have been you—  
it's not impossible you might have been waiting for me;

you might have told your help to let you sit,  
as someone's coming still who will help you to bed.

She didn't come, talked in the park with someone else, instead.  
So you must move yourself now. Bit by bit.

**FT**

Nezmožnost zviševanja cen

Kitajski izvoz strmoglavil

| | Sarah Gordon:

agresivna prodaja življenjskih zavarovanj kreditojemalcev v ZK

Carillonovi lastniki so si izplačali visoke dividende, čeprav so dobro vedeli, da bodo šli manjši dobavitelji v primeru pogodbenikovega propada v stečaj.

Precenjen in podprt s prevelikim vzvodom kot prevzem britanskih letališč s strani španskega Ferroviala leta 2006,

iztirjen zaradi osebnega sovraštva kot 22 milijard dolarjev vreden dogovor med Facebookom in WhatsAppom, sklenjen leta 2014,

ali nevarno ludističen kot 71 milijard evrov vreden prevzem ABN Ammo s strani RBG in še dveh evropskih skladov/bnk leta 2007

Izračunavanje prevzemne premije je od nekdanj črna magija ...  
... večina podjetij ima precej slabo vodstvo.

単位 たんい enota

取得 しゅとく prevzem

満期 まんき rok dospelosti

*Prevedel Jernej Županič*

FT

A lack of pricing power

China exports plunge

| | Sarah Gordon:

the aggressive selling of payment protection insurance in the UK

the owners of Carillon paid themselves large dividends well aware that small suppliers would go bankrupt if the contractor failed.

Overpriced and overleveraged like the takeover of UK's airports by Spain's Ferrovial in 2006,

derailed by personal acrimony, like the \$22 bn Facebook-WhatsApp deal that closed in 2014

or dangerously ludistic like the €71 bn acquisition of ABN Ammo by RBG and two other European funds/sals in 2007

Calculating a deal premium has always been a dark art...  
...most companies are run pretty badly

単位 たんい unit

取得 しゅとく acquisition

満期 まんき full maturity expiration

## Drevesa

*Drevesa, nočem vam  
stopati po koreninah, le to je,  
da so mi v nekolikošno oporo.*

Jonska sem, turistka, kamorkoli grem,  
temu pravijo Neugier,  
pohlep po novem, ampak ni čisto to.  
moja babica je rekla, da so gôstje kot ribe, po treh dneh  
že smrdijo,  
iowska drža – zdi se,  
da ne veš, kaj bi z njimi –  
nisem je utegnila dobro spoznati.

Rekla je: nôsi ohlapna oblačila, so bolj seksi,  
in oblačila nam je kupovala v prodajalnah cenene korporacije  
na drugi strani verige otroško delo  
bilo mi je nerodno  
dobila sem preveliko sinje modro kratko majico  
ki je nisem razumela a sem jo nosila  
nosila  
nosila

In tudi danes ne vem,  
kaj nosim.  
Nekaj daš pač nase.

Ti – pravi Hegel  
Hegel pravi, ti je včasih ti, včasih je pa jaz –  
Nekdo ti nekaj da,  
reče, daj to nase,  
ti daš to nase,  
in živiš v njegovih očeh.

Nekdo prižge glasbo, ti pa plešeš  
kot ladja,  
kot ladjedelec, ki dela ladjo (ker veš, kaj storiti)?  
Ne, temveč kot krmar,  
ki so mu dali ladjo pa tudi zvezde. Jasno, bom žebljico,  
bom drgnila in lakirala skupaj z drugimi,  
ampak pokaži mi, kje, pokaži mi, kaj,  
obrni me v pravo smer. Rada bi vlekla,  
če ne bom vlekla, bom padla,  
usahnila bom na gredi, na kateri sem zrasla.

Boš vlekla ti ali vlečem jaz? Pozabila sem.  
Od kod se sliši? Glasba? Pozabila sem.  
Ampak ko z obrazcem pristanem na betonu,  
se nekaj spomni. Saj vendar ni, da bi bilo vseeno.

Greš v morje, in ko prideš ven,  
so to ti trenutki, lev zazeha, kozmos pomežikne  
in trzne.  
Vstopi v delo, rečem, in ostani tam,  
平気, do pasu v blatnih jarkih  
vmes med kalo ali v mojem prenosniku, čez glavo v dokumentih.  
Nad in čez, to je naslov enega od njih,  
članka o načinu, kako lahko poje skupina ljudi.

Vstopi v delo, rečem, in ostani tam  
– v svojem prenosniku, da – ob utripanju kurzorja  
podrži baklo proti datotekam, kakor v čemerno  
klet, polno steklenic, označenih v zanosu trenutkov,  
ki jim je namenjeno, da se izgubijo, da se spet izpljunejo,  
nasedle, tako rekoč, na planoti  
spokoja, na peščeni puhlici, ki je bila nekoč morje,

kjer je zdaj v tvojem srcu belo vino in je  
ustekleničeno, zeleno, ozko, vrteče se  
na peščeni puhlici, ki je bila nekoč tvoja prihodnost,  
je zdaj tvoja preteklost, vrteča se  
na tvojem srcu kakor manta, mehko ogrinjalo,  
mrščenje, ki so ušesa.

Kamorkoli grem, sem Sivček, sem turistka, sem kamen na povodcu,  
tako je vsaj videti, iz globin svojega srca  
kukam kakor iz vodnjaka, iz oči v barvi blata  
ne delam drugega, kot da gledam.

Rada bi bila spužva, polna ničesar, mehko ležišče,  
a so me sami komolci. Čistila bi okna,  
kot mehko usnje ali gumijasta črta, ki drsi, zaključi in  
izgine; a jih razbijam.  
Kot demon neham brati, stran grem in še stran od tam,  
kuharijo pokvarim že zgolj s tem, da jo pogledam.  
Zato sem se začela učiti gledati iz kotičkov oči,  
s sklonjeno glavo, vselej v senci. In ko se zviram naokrog,  
vem, kje so stvari,  
krivuljo za krivuljo  
zamenjajo moj um

in pospešijo v plitvini.  
*Drevesa, nočem vam*  
*tacati po koreninah, le to je, da*  
*so pač tu,*  
kot  
jaz  
črtam, kar moram vedeti

*Prevedel Jernej Županič*

## Trees

*Trees, I don't mean to  
step on your roots, it's just  
they give me some hold.*

I'm ionic, a tourist, wherever I go,  
they call it Neugier,  
greed for the new, but it's not like that.  
my grandma said guests are like fish, they smell  
after three days,  
an Iowan stance—you don't seem  
to know what to do with 'em—  
I never got to know her well.

She said, wear your clothes loose, it's sexier  
and she was buying us clothes at a trash chain  
child labour on the other end of the line  
I was embarrassed  
got an oversize sky-blue T-shirt  
I didn't understand but wore  
wore  
wore

Nor do I know now  
what I wear.  
You put on stuff.

You—Hegel says  
Hegel says, you is sometimes you and sometimes it's me—  
Someone hands you something,  
says put it on,  
you put it on,  
and live in their eyes.  
Somebody turns on the music, you dance  
like a boat  
like a boat builder building a boat (cause you know what to do)?  
No, like a navigator,  
supplied with a boat, and with stars. Sure I'll nail,  
I'll rub and polish with the rest,  
but show me where, show me what  
point me in the right direction. I want to pull  
if I don't pull, I'll fall,  
I'll wither in the ground.

Is it you pull, or I pull? I forgot.  
Where is the music? Coming from? I forgot.

But when my check hits the concrete,  
something remembers. It's not like it doesn't matter.

Go into the ocean and coming out,  
those are the moments, the lon yawns, and the cosmos blinks,  
and it jolts.  
Enter the work, I say, and stay there  
平気, waist-deep in the mud channels  
between the kalo, or in my laptop, up over my forehead in docs.  
Up and over, is the title of one of them,  
a paper on a way of singing of a group of people.

Enter the work, I say, and stay there  
—in your laptop, yes—cursor blinking  
hold up the torch among the files, like a sullen  
cellar full of bottles, labeled in the heat of moments  
Meant to get lost, meant to be spit out again,  
shipwrecked, as it were, on a plane,  
of calm, on the sandy Loss that used to be a sea

where the white wine is now in your heart and it is

bottled, green, narrow, spinning

on the sandy Löss that used to be your future,  
is now your past, spinning  
on your heart like a manta ray, a soft mantle,  
a frown that are ears.

Wherever I go, I am Eeyore, am a tourist, am a stone on a leash,  
it looks like it anyway, from the depths of my heart  
I peer as from a well, from my mud-coloured eyes,  
all I do is see.

I'd like to be a sponge, full of nothing, soft to lie on,  
but I'm all elbows. I would clean windows,  
as soft leather, or a line of rubber, gliding, close and  
gone; but I break them.

As a demon, I stop reading, I go away and go away from there,  
I mess up cooking by looking at it.

So I started to learn to look out of the corners of my eyes,  
head bowed, always in the shade. And as I wound about,  
I know where things are,  
they take the place of my mind,  
curve by curve,

and speed up in the shallows.

*Trees, I don't mean to*  
*tread on your roots, it's just they*  
*'re there,*  
like  
I am  
Drawing what I need to know

## **Najbolj radovedna med živalmi**

Niso za to, da bi kdo živel od njih,  
in v resnici ničesar ne naredijo prav.  
Trnek pogoltnejo brez hudih bolečin,  
a do živega jim predtem pride laks.  
Jih zmečkajo mehanizmi splavnic,  
razgradijo zapornice, ali opraskajo,  
se utopijo v ceveh in jarkih, poginejo v  
zadrževalnikih, med vrvicami  
rakolovk. Se zadušijo v rdečih plimah,  
neravnovesjih in cvetenjih morja.  
Imajo rade toplo vodo. Najpogosteje živijo  
v nezavezujočih dolgotrajnih razmerjih  
z elektrarnami. Gredo raziskovat  
vir toplote, jih raztrgajo  
propelerji. Včasih poginejo  
še mnogo pozneje, zaradi infekcij.

*prevedel Jernej Županič*

## **The most curious of animals**

They are not there for anyone to live on  
and really, they can only do things wrong.  
They swallow hooks with little pain  
but monofilaments get them first.  
Are crushed in navigation locks,  
dismantled by flood gates, or scratched,  
they drown in pipes and culverts, die in  
water control structures, crab pot  
float lines. Suffocate in red tides,  
imbalance and blooms of algae.  
Like warm water. Tend to live  
in casual long-term affairs  
with power plants. Investigate  
the source of heat, are shredded by  
propellers. Sometimes they die  
much later from infections.

## Stefan Feinig

### Sektorska luč v d-molu

Pobira kamenčke. Tiho in zamišljeno zbira prav tiste kamenčke, ki metafizično štrlijo iz pokrajine v njeno vidno polje. Na prvi pogled se zdi, da v njenem zbiranju ni nobenega sistema, pa vendar moja hčerka iz neskončne množice raztresenih kamnov izbira le točno določene kamenčke. Katera merila izbire pri tem upošteva, mi bo verjetno za vedno ostalo skrito.

V tišini, ki jo objema, skuša metati ploske kamenčke tako, da bi odskakovali po vodi. Toda ne uspe ji. Tišina je vseobsegajoča in zvok kamenčkov, ko padejo v vodo, ne da bi zares poskakovali, je prav tako del te elementarne tišine.

Prisluškujem globoko v človeško in pokrajinsko tišino. Zdi se mi, da zveni kot molovski ton. Molovske lestvice imajo značilno temnejši, melanholičen ali žalosten zven v primerjavi z durovskimi.

Življenje je brezvetrno. In morje tudi. Majhni rakci znova in znova prišivajo senco k tlom, medtem ko moj velikanski odsev v soncu plava kot fatamorgana skozi prostor te obmorske tišine. Nenadoma zapiha lahen vetrič.

Predstavljam si, kako se veter na vodi počasi začne izražati. V poševni pisavi vztrajno vadi nove črke. Veter se mi zdi v tem trenutku kot jezik, enako dragocen kot človekova zapisana beseda.

Narava se vpisuje v svet. In nenehno piše neko zgodbo življenja, ki se nikoli ne bo končala.

Ob pisanju je rjavo listje okoli nas prav tako dragoceno kot mrtvomorski zvitki. In kamenčki, vejice in listi, ki jih hčerka zлага v svoj nahrbtnik, nosijo modrost, ki ni nič manj pomembna od tiste, ki je vela iz Aleksandrijske knjižnice.

Nenadoma me oplazi gotovost, da nas bo narava – ne glede na to, kar ljudje ustvarjamo ali počnemo – vedno preživela. Da nas je že preživela in nas še bo, medtem ko sama sega neskončno v preteklost in prihodnost hkrati.

>>Mali rakci so veliko starejši od nas ljudi,<< ji rečem. >>Lahko jih pobiješ, kolikor hočeš, pa nas bodo vseeno preživeli ... Rakci samo čakajo, da ljudje izginejo, veš? Da otroci odrastejo, postanejo starejši in še starejši – a njihovo otroštvo se nikoli ne bo končalo, ne glede na to, koliko let bodo nosili na hrbtu.<< Tako ji razlagam naprej, a pravzaprav ne vem, kaj točno želim s tem povedati.

Hči se nasmehne in mi poda kamen. Z razdalje sto petdeset milijonov kilometrov ga greje sonce. Brez namena, bi morda domnevali mnogi, a ni rečeno, da tega ne počne iz dobrote.

>>Sten,<< reče hči po švedsko.

>>In kako se temu reče po slovensko?<< jo vprašam.

Za trenutek razmisli, nato odkima.

>>Jag vet inte,<< mi pojasni v švedščini, da slovenske besede za to ne pozna, čeprav sem ji že večkrat razložil in je v drugih situacijah besedo kamen tudi že večkrat uporabila.

>>Kamen,<< rečem. >>Temu se reče kamen.<<

>>Sten, kamen, Stein,<< reče in položi kamen v roki na drug kamen na tleh, da bi zgradila stolp. A jaz si predstavljam, da bo iz vseh svojih zbranih predmetov prej ali slej zgradila hišo.

>>Voda heist Wasser,<< mi nenadoma razloži. >>Vatten.<<

Jeziki, ki jih govori, iz nje kar vrejo v svet. Vsi hkrati. A ne z enako silovitostjo. Njena večjezičnost je bolj podobna sektorski luči, ki ne sveti enakomerno po celotnem obzorju, temveč v različnih smereh oddaja svetlobo v različnih barvah in z različno intenzivnostjo.

Predstavljam si, da je večjezičnost popolnoma nov način orientacije v svetu. Nato spet pomislim na hišo, ki jo gradi. Hiša, ki se začne s stolpom. A postala naj bi hiša. To vem, ker je to zdaj njena tema. Ker se je pravkar naučila narisati hišo.

»Hus, hiša, Haus,« reče in za trenutek imam čuden občutek, kot da bi mi znala brati misli.

V zahodni kulturi je jezik že od časa Odiseja vedno bil poskus najti dom – domovino, ki v trenutku, ko jo poimenuješ, morda sploh ne obstaja več.

Je domovina nekaj, kar obstaja, šele ko o njej znova in znova pripovedujemo, kot pripovedujemo zgodbo?

Medija, ki nosita Odiseja po njegovi dolgi poti, sta morje in jezik. Oboje se zdi neskončno.

Bog morja je Odiseja preklel, zato njegova vrnitev domov traja deset let. Ko se bogovi končno odločijo, da se sme vrniti, mora vse preizkušnje ponovno podoživeti, ko sinu pripoveduje o svojem blodenju po svetu. Odisej pripoveduje in pripoveduje, da bi lahko imel prihodnost, da bi se lahko vrnil v domovino, v kraj, kjer pa ne bo več doma, ne glede na to, kolikokrat bo svojo zgodbo pripovedoval.

Ali ni bilo Odisejevo blodenje pravzaprav le čuden beg, ki si ga je sam naložil, da nikoli ne bi prispel v domovino? Ali pa je dom nekaj povsem drugega? Nekaj, kar si moraš najprej pripovedovati – kadarkoli, kjerkoli, v kateremkoli jeziku?

Morje je odprta površina, ki vabi, da po njej dolgo tava domišljija, brez prisile, čisto po svoji volji. Tako v vodi kakor tudi v besedah se zlahka izgubiš, potoneš in popolnoma izgineš, do neprepoznavnosti.

Pa ni v tem tudi neka lepota?

Ali še bolje: če lepota sploh je kaj, če sploh kaj pomeni – a ni prav to lepota?

Se izgubiti. Zabloditi.

Kjerkoli.

Se znova odkriti.

Se potem spet najti. Se spet najti.

Kjerkoli.

Kadarkoli.

V kateremkoli jeziku.

Imeti štiri leta in povsod zbirati znake. Brati svet, resnično brati življenje: v produ, vodi, kamnih, trstičju, pljuskanju valov in žuborečem kipenju plime in oseke – in si iz tega življenja zgraditi svet v obliki zgodbe.

Imeti štiri leta in ujeti življenje v vsakem pogledu, si vtisniti v spomin nekaj svetega, s stvarnostjo, ki je skoraj božanska in stalna – sredi čutne minljivosti pogleda, ki pa v svojem spominjanju piše zgodbo, ki traja večno.

Pomislim na prvotno morje, iz katerega so se rodile prve bakterije. Bilo je okoli sedemintrideset stopinj Celzija.

Spomnim se, kako me je moja hči na poti sem držala za roko. Najine roke so bile prav tako tople – okoli sedemintrideset stopinj Celzija.

Predstavljam si, kako je bilo nekoč, pred tisoči let, ko še ni bilo ljudi, ki bi ta kraj lahko imenovali lepega ali grdega, ga opisovali – saj še ni bilo pojmov, za karkoli že.

Nato si predstavljam, kako bo nekoč v prihodnosti. V svoji domišljiji narišem prihodnost, v kateri mene ne bo več.

Kaj bo ostalo?

V pretresljivih sanjah, ki so me pred leti doletele v tujini, v Jokohami, se sto let po tem, ko sem skrivnostno izginil iz časa, vrnem v hišo svojih staršev in upam, da bom tam srečal potomce svojega brata, ki bi me morda še poznali. Morda se je vendarle ohranila moja zgodba – zgodba davnega prednika, ki je nekoč preprosto izginil iz prostora in časa.

V tej viziji sem prepričan, da je moj brat še govoril o meni, potem ko sem nenadoma izginil, saj sva si bila zelo blizu. Ganjenost nad to zgodbo, ki so jo njegovi otroci najbrž imeli za norost, jih je privedla do tega, da so jo pripovedovali naprej – tudi svojim otrokom. In tako naprej.

Na koncu sanjske sekvence stojim pred hišo staršev, ki je – v skladu z neko absurdno logiko sanj – še vedno videti natanko tako kot nekoč, torej danes.

Pozvonim in čakam. Medtem si zamišljam, kako bi bilo, če bi pristopil neznanec in povedal, da je brat mojega prapradedca.

Sporočilo in pomen teh pretresljivih sanj mi nista povsem jasna. Nista mi bila že takrat – in sta mi danes še manj. Morda pa instinktivno vem, kje so moje korenine. Ali gre le za strastno spraševanje, kaj bo ostalo od mene.

Kaj bo ostalo?

Zgodba?

Legenda?

Besede?

Pripovedi?

Pot do majhne sreče je skrita v penjenju, v valovih morja, v nemih kamnih, ki obrobljajo obalo. Pretekli dnevi še nikoli niso bili tako gosto nakopičeni, kot so okoli samotne hiše, ki jo je pravkar zgradila moja hči.

Kaj bo od tega ostalo?

S palico napišem nekaj v pesek. Besedo, ki se je še spominjam iz otroštva.

Moja hči me vprašujoč pogleda, nato se zasmeji in z vejico sledi črkam. Beseda iz mojega otroštva naj postane tudi njena.

Beseda otroštva.

Ker se tega spominjam, vem, da sem bil nekoč otrok. Pa vendar se mi ta otrok danes ne zdi več popolnoma jaz. Nisem več prepričan, ali so podobe, ki mi krožijo po glavi, res moji otroški spomini – ali pa mi jih je kdo pripovedoval, jaz pa sem jih prevzel v spomin. Sem vse to res doživel? Ali sem si le izmislil?

Morda sem nekje prebral in pozabil, kje.

Poskušam najti čas, ki mi je ušel, ki je ostal ujet v otroku, ki sem nekoč bil.

Morda domovina ni kraj, ampak čas.

In življenje?

Jezik.

Več jezikov.

Beseda.

Pisanje.

Pisanje je ena sama valovita črta, val, ki prihaja od daleč, ki se je začel dolgo pred menoj in bo tekel še dolgo po meni. Prav zato, ker je element jezika tekočina. Počasna, globoka, latentna, nosilna, silovita, začetna, potopna, shranjujoča, življenje dajajoča, neizčrpna, zrcalna, pošasti zgoščajoča in raztapljajoča se.

Voda je kot jezik, nenehno v pretoku.

Naivno je verjeti, da zgodbe, ki si jih vedno znova pripovedujemo, ne vplivajo na nas, da nas ne oblikujejo, tako kot voda oblikuje pokrajino. In enako naivno je misliti, da te zgodbe nimajo lastne volje.

Včasih se v meni pojavijo stvari, o katerih sem se naučil, da jih imenujemo otroški spomini, ker se zdijo izjemno intimni. Sledi poskus razpletanja niti, ki so me stkale. Nepredelane zgodbe, ki so jih moji starši odložili vame.

Spominjam se mnogih stvari, pomešanih, z različno intenzivnostjo.

Sektorska luč.

Nato pogledam proti morju in pomislim, kako bo vse to, vse moje misli, vse moje življenje, izginilo.

Kam?

Plima me zalije. Oseka me odnese.

Kam?

Ali plima prinaša nove stvari?

Kaj?

V katerem jeziku?

S hčerjo tiho hodiva drug ob drugem, ne govoriva. Vsak zase prepoznavava mrtve živali, ki jih je morje zbralo ob obali.

Tišina.

Tišina je vseobsegajoča, tudi šum morja je neka vrsta tišine.

Med nama plavajo ostanki, naplavine najinih sledi, ki ležijo v poltemi. Sledi, po katerih sva hodila, po katerih bova še hodila, in tudi vse tiste sledi, ki si jih nikoli nisva upala narediti.

Spominjam se.

Kadarkoli mislimo, da ustvarjamo spomine, se v resnici ukvarjamo z oblikami postajanja.

Postajanje.

Spominjam se pesmi iz otroštva – in nenadoma sem spet popolnoma otrok.

## Sector Light in D Minor

She gathers pebbles. Quietly, reflectively, she selects precisely those little stones that rise, almost metaphysically, from the landscape into her field of vision. At first glance, there seems to be no system in her collecting, and yet my daughter, from the endless multitude of scattered stones, chooses only certain pebbles. What criteria guide her selection will likely remain hidden from me forever.

In the silence that enfolds her, she tries to skip flat stones across the water. But she remains unsuccessful. Silence is all around us, and even the sound of pebbles dropping into the sea without truly skipping is part of that elemental ease.

I listen deeply to the silence of both human presence and landscape. The minor scales, after all, is marked by a darker, more melancholic, more sorrowful tone than a major.

Life is still. And the sea remains silent too. Tiny crabs keep stitching shadows to the ground, while my own immense reflection drifts through the sunlight like a mirage across this coastal hush. Then, suddenly, a faint breeze begins to stir.

I imagine the wind upon the water slowly finding its own voice and language. In a slanting script it patiently practices new letters on the surface of the sea. In that moment, the wind seems like language itself, as precious as the written word of humankind.

Nature writes itself into the world. And it endlessly tells a story of life that will never come to an end. In this act of writing, the brown leaves around us are as valuable as the Dead Sea Scrolls. And the pebbles, twigs, and leaves my daughter places into her backpack carry a wisdom no less significant than that which once radiated from the Library of Alexandria.

Suddenly I am seized by the certainty that nature—whatever human beings may make or do will always outlast us. It has already outlived us, and will continue to do so, while it is stretching itself without limit into past and future at once.

“Little crabs are much older than we humans,” I tell her. “You can kill as many as you like, but they will still outlive us... The crabs are merely waiting for humans to disappear, you know? For children to grow up, to become older and older—though their childhood will never end, no matter how many years they carry upon their backs.” I go on explaining, although in truth I do not know exactly what I mean by it. Do I?

My daughter smiles and hands me a sun-warmed stone. The sun has warmed it. From a distance of one hundred and fifty million kilometers. Without purpose, perhaps, one might think, albeit though perhaps not without kindness.

“*Sten*,” my daughter says in Swedish.

“And what is that in Slovene?” I ask.

She thinks for a moment, then shakes her head.

“*Jag vet inte*,” she explains in Swedish that she does not know the Slovene word for it, though I have explained it to her many times, and though she has used the Slovene word for stone, *kamen*, often enough in other situations.

“*Kamen*,” I say. “That is the Slovene word for stone.”

“*Sten, kamen*, stone,” she says, placing the stone in her hand atop another one on the ground, as if building a tower. Yet I imagine that she would rather build a house from all the things she has collected.

“*Voda* means water,” she suddenly explains to me. “*Vatten*.”

The languages she speaks simply well up out of her into the world. All at once. In chaos. Yet not with equal force. Her multilingualism is more like a sector light, one that does not

illuminate the horizon uniformly, but sends its beams in different directions, in different colors and with different intensities.

I imagine that multilingualism is an entirely new way of orienting oneself in the world. Then I think again of the house she is building. A house that begins as a tower, but is meant to become a house. I know this, because that is her theme at the moment. Because she has just learned to draw a house.

*"Hus, hiša, house,"* she says, and for a moment I feel as though she can read my thoughts.

In Western culture, language has, since the time of Odysseus, always been an attempt to find a home—a homeland that may no longer exist the very moment we name it.

Is homeland something that comes into being only when we tell it, over and over, as a story?

The media that bear Odysseus on his long journey are the sea and language. Both seem infinite.

Poseidon curses Odysseus, and so his return home lasts ten years. When the gods finally decide that he may return, he must relive all his ordeals once again as he tells his son of his wandering. Odysseus tells and tells, so that he may have a future, so that he may return to his homeland—to a place where he will no longer be at home, no matter how often he repeats his tale.

Was Odysseus's wandering perhaps only a strange exile he imposed upon himself, so that he might never truly arrive home? Or is home something altogether different? Something that must first be spoken—whenever, wherever, in whatever language?

The sea is an open surface inviting the imagination to roam across it for long stretches, freely, without compulsion, entirely of its own will. In water as in words, one can easily lose oneself, sink, and disappear utterly, beyond recognition.

And is there not beauty in this too?

Or rather: if beauty is anything at all, if it means anything at all—is that not precisely what beauty is?

To get lost. To wander astray.

Anywhere.

To find oneself.

To find oneself again.

Anywhere.

Any time.

In any language.

Beautiful is:

To be four years old and gather signs everywhere. To read the world, to truly read life: in the gravel, in the water, in the stones, in the reeds, in the breaking of waves and the murmuring swell of the tide—and from this life to build a world in the shape of a story.

To be four years old and catch life in every glance, to imprint something sacred upon memory, with a reality that is almost divine and constant—amid the sensory transience of the gaze, which, in remembering, writes a story that lasts forever.

I think of the primordial sea from which the first bacteria were born. It was about thirty-seven degrees Celsius.

I remember how my daughter held my hand on the way here. Our hands, too, were warm—about thirty-seven degrees Celsius.

I imagine what it was like long ago, thousands of years ago, when there were no humans around to call this place beautiful or ugly, to describe it—because there were not yet concepts for anything at all.

Then I imagine the future. In my mind I draw a future in which I am no longer there.

What will remain?

In the unsettling dream that came to me years ago abroad, in Yokohama, I return one hundred years after I have mysteriously vanished from time to my parents' house, hoping to meet the descendants of my brother there, who might still know me. Perhaps my story has survived after all—the story of a distant ancestor who once simply disappeared from space and time.

In this vision, I am certain that my brother continued speaking of me after I vanished, because we were very close. Moved by the story, which his children probably took for madness, they passed it on—to their children as well. And so on.

At the end of the dream sequence, I stand before my parents' house, which, according to the absurd logic of dreams, still looks exactly as it once did, that is, as it does today.

I ring the bell and wait. All the while, I imagine what it would be like if a stranger came up and said he was my great-great-grandfather's brother.

The message and meaning of that unsettling dream are not entirely clear to me. Not then. And even less so now. Perhaps I simply know, instinctively, where my roots lie. Or perhaps I am only passionately asking what will remain of me.

And what will remain?

A story?

A legend?

Words?

Narratives?

The road to small happiness lies hidden in the foam, in the waves of the sea, in the silent stones that line the shore. The days gone by have never been so densely gathered as around the solitary house my daughter has just built.

What will remain of this?

With a stick, I write something in the sand. A word from childhood that I still remember.

My daughter looks at me inquiringly, then laughs and traces the letters with a twig. The word of my childhood should become hers as well.

A childhood word.

Because I remember it, I know that I was once a child. And yet that child no longer seems entirely to be me. I am no longer sure whether the images circling in my head are truly my own childhood memories—or whether someone told them to me, and I simply took them into memory. Did I really experience all of this? Or did I merely invent it? Perhaps I read it somewhere and have forgotten where.

I try to find the time that has slipped away from me, that remains trapped in the child I once was.

Perhaps homeland is not a place, but time.

And life?

Language.

Many languages.

Words.

Writing.

And writing is one long wavering line, a wave coming from far away, one that began long before me and will continue long after I am gone. Precisely because the element of language is fluid: slow, deep, latent, carrying, forceful, primordial, engulfing, storing, life-giving, inexhaustible, mirror-like, harboring monsters, and dissolving.

Water is like language, forever in motion.

It is naive to believe that the stories we tell ourselves again and again have no effect on us, that they do not shape us the way water shapes a landscape. And it is just as naive to think that these stories have no will of their own.

Sometimes things arise within me that I have learned to call childhood memories, because they seem so intimate. Traces of an attempt to unravel the threads that have woven me. Unprocessed stories my parents deposited within me.

I remember many things, mixed together, with varying intensity.

Sector light.

Then I look out to the sea and think of how all this—all my thoughts, all my life—will disappear.

Where to?

The tide washes over me. The ebb carries me away.

Where to?

Does the tide bring new things?

What things?

In what language?

My daughter and I walk quietly side by side, without speaking. Each of us recognizes the dead animals the sea has gathered along the shore.

Silence.

Silence is all-encompassing; even the sound of the sea is a kind of silence.

Between us: the drifting of remnants, the debris of our traces, lying in the half-light. The traces we have walked, the traces we will still pick up, and also all those tracks we never dared to follow.

I remember.

Whenever we think we are making memories, we are in fact dealing with forms of becoming.

Becoming.

I remember a song from my childhood—and suddenly I am once again entirely a child.

*Translated by the author*

## Vas brez imena

Glas. Vsi poznajo ta glas. To je glas preteklosti, ki nikoli ne premine.

V žilah vaščanov se razliva odmev tega glasu, kot prasketanje oddaljenega ognja. Zdelo se je, da je ta ogenj že dolgo ugasnil. A zdaj je znova razplamtel. Vseobsegajoč ogenj, ki požira čas med zdaj in takrat ter neusmiljeno staplja leta vmes, kot snežinke, ki padajo v majhno, temen vaški potok, v katerem se nič ne zrcali, in kljub temu je vse osvetljeno s tem utripajočim ognjem, s svetlobo preteklega.

»Nikoli ne pozabi, od kod prihajaš!« se spomni vaški pek očetovih besed, izrečene tako prepričljivo, kot da bi ležal na smrtni postelji, z zadnjo obupno željo, da ga ne bi pozabili in bi tako v obliki spomina vsaj metafizično še živel naprej. Toda sedeli so le pri zajtrku, v trenutku, ki ne bi mogel biti bolj običajen. A kdo ve, o čem je oče takrat res razmišljal, ko je pil svojo jutranjo kavo.

Biti ponosen na svoje prednike in jih spoštovati. To je že vedno bilo pomembno vsem vaščanom. Vsako leto na praznik vseh svetih morajo otroci prižgati sveče na grobovih ljudi, ki jih ne poznajo, in na teh grobovih preživeti celotno sveto mašo, da bi se vedno znova poklonili pokojnim.

Za moške je bilo pomembno, da svojim otrokom povejo vse o slavnih zgodbah svojih prednikov. Pripovedi o mrtvih ljudeh, ki so svoje potomce v življenju pogosto le nadlegovali in poniževali. Ljubezni ni bilo, takrat. Samo nasilje in želja po brezpogojni poslušnosti. Poslušnost, ki se nadaljuje še dolgo po tem, ko mučitelji izginejo, tako da očetje skrbno pripovedujejo o preteklih časih, medtem ko ženske molčijo, a nič manj skrbno in odgovorno skrbijo za družinske grobove.

»Spoštovanje do preteklosti je v družinah regije zelo razširjeno. Družinska zgodovina je bila za vaščane vedno najpomembnejša stvar. In zdaj to?«, se tiho sprašuje vasni učitelj in še vedno ne more verjeti, kaj je pravkar predlagal župan. In tudi drugi v dvorani očitno ne, tako da župan Čermenjak še enkrat ponovi:

»Invazijo naše ljubljene vasi ni več možno zaustaviti in nemška prisvojitve je samo še vprašanje časa. Vse, kar ni nemško, bo prej ali slej izbrisano.«, pojasnjuje in se začudi, ker nenehno misli na radirko iz svojih otroških časov. Verjetno zato, ker ga je učitelj v prvi vrsti tako nejeverno gledal. »In ravno zato bi morali slovensko ime naše vasi prevesti v nemščino, tako kot tudi naša slovenska imena.«, nadaljuje župan svoj načrt in dvigne slovensko-nemški slovar, kot duhovnik Sveto pismo, ko s prižnice pripoveduje neko svetopisemsko zgodbo.

Dvorana se napolni z glasnim šepetanjem. Znak, da so vaščani razumeli. Kljub temu pa še vedno ne morejo prav doumeti, kaj jim je župan predlagal.

»To je najbolj žalostna stvar, ki nas bo v življenju doletela«, trdi stara ženska.

»Ne vem«, zadrži starejši mož.

»Kako, ne veš?«

»Še vedno obstaja nekaj veliko bolj žalostnega. In to se bo zgodilo, če ne zavržemo naših slovenskih imen«, pojasnjuje glas za županom.

»Sram naj vas bo, da hočete zatajiti našo zgodovino«, se nekdo zgraža.

»Boljše je umreti!«, razglasi drug vaščan, medtem ko župan naprej razmišlja o sramoti. Kaj naj bi bilo sramotno na tem, če hočeš preživeti?

»Boriti se moramo!«, nekdo izreče parolo.

»Ni smiselno, da bi se majhna vas upirala celotni nemški vojski. Ta ugovor je absurden!«, argumentira podžupan Posračnik.

»Raje umreti pokonci, kot živeti ponižano!«, zavpijejo bojevito iz drugega kota. Čeprav je ta stavek izrečen precej strastno, je čutiti, da so ljudje, ki se upirajo županovi ideji, v manjšini. Kajti veliko število vaščanov se tiho privoli županovim nasvetom. In tudi tisti, ki niso za, že precej resno razmišljajo o prevodu vaškega imena.

»In kako naj ta prevod poteka?«, vpraša ženska, ko se je dvorana nekoliko umirila.

Župan začne listati po svojem slovarju.

»Treba se je prilagoditi nemškim razmeram in glede na to spremeniti svoje življenje«, razlaga, kot da bi to bila najlažja stvar na svetu.

»Torej bomo od zdaj naprej jedli samo še kislo zelje in klobase?«, nekdo poskuša izboljšati razpoloženje s šalo, a se nihče ne more nasmejati.

»Na primer moje ime, Čermenjak, lahko bi ga deslovenizirali ali prevedli. Beseda 'Chairman' v angleščini pomeni 'predsednik upravnega odbora', razlaga župan z zadovoljnim nasmeškom, ker je kot župan vendarle do neke mere predsednik in za svojim imenom vidi skrito neko znamenje za svojo kariero. Tega, da se vsak v dvorani sprašuje, zakaj si župan izbere angleško ime, ko je ravno razlagal, da bi morali prevesti vse v nemščino, ne dojame.

»*Tschermenac*«, naenkrat predlaga vasni učitelj in si poravnava očala. »Provencijalni prefiks '*Tschirme*' se sreča z obrazilom '*nac*' francoskega plemstva«, nadaljuje in nihče ne ve, če je to zdaj neka intelektualna šala ali resen predlog.

Mesar Černic že malo dlje razmišlja in se sprašuje, če bi se naj preimenoval v '*Stuhlnitz*', saj '*chair*' v angleščini pomeni stol, pri čemer se besedo izgovarja kot '*čer*'.

Zakaj ljudje vedno tako zapleteno razmišljajo, se jezi gospod Ribič in se sprijazni s tem, da ga bodo kmalu začeli klicati '*Herr Fischer*'.

Podžupan Posračnik ima že malo bolj zapleteno nalogo, kar se tiče preimenovanja, saj mu nemški ekvivalent '*Anscheißer*' ni všeč, in upa, da nihče ne bo opazil povezave, saj je '*scheißen*' ena redkih nemških besed, ki so vaščanom precej dobro znane. Vendar je že prepozno.

»Dobro, potem enostavno spremenimo svoja imena. Kaj pravite vi, podžupan *Anscheißer*?«, vpraša nekdo iz sredine publike in cela dvorana poka od smeha.

Vsaj razpoloženje se spreminja, si oddahne župan.

»Te spremembe imen nas bodo ločile od korenin, nas odvzele iz zgodovine in naredile brezimne, ne glede na to, kako dobro bomo prevedli svoja imena«, sledi nepričakovana pripomba.

»Saj imamo imena«, ugovarja župan.

»Ampak ne naša!«, protestira drugi.

»Seveda so naša, vendar prevedena«, se hitro odzove nasprotni argument.

»Izročiti se tujemu jeziku? Nikoli!«, spet kdo zavzame borben ton.

»Izdajalec!«, zakriči nekdo proti županu, ki se znova boji spreminjanja razpoloženja.

»Nisem izdajalec! Le trezno analiziram položaj, v katerem se nahajamo, in možnosti, ki nam ostanejo za preživetje«, se župan Čermenjak zagovarja.

»Sprememba naših imen je greh!«, zagrmí vaški pijanec, ki z vero v bistvu nikoli ni imel nič opraviti in ga že leta niso več videli pri maši.

Cela dvorana se naenkrat obrne proti duhovniku, ki se le oklepa Svetega pisma in se poskuša izogniti pričakujočim pogledom vaščanov.

»Kaj naj bi to vse prineslo?«, vpraša eden.

Podžupan Posračnik se oglasi in poskusi okrepiti retorični položaj župana:

»Po spremembi imen nameravamo nov seznam vaščanov poslati na centralni urad, kjer bodo Nemci kasneje videli, ko bodo prevzeli oblast, da je naša vas popolnoma nemška, z izključno nemškimi prebivalci. Zaradi česar nas bodo nacisti zagotovo pustili pri miru.«

»Ukrepati moramo v dobro vseh,« pravi župan. »In naša dejanja, naši grehi, bodo zagotovo odpuščeni, v tem in naslednjem življenju, ker bomo preživeli,« nadaljuje in poskuša svoj predlog očistiti verskih dvomov.

Vsa dvorana se ponovno obrne k duhovniku, ki ga pa na njegovem mestu ni več videti.

»Današnji dan ni podoben nobenemu drugemu dnevu. Danes se nam ponuja zgodovinska priložnost, da se osvobodimo, da se očistimo«, razlaga podžupan patetično.

»Očistiti se, naših imen!?, jih je kar več istočasno presenečenih.

»Čiščenje je treba razumeti kot priložnost«, dopolnjuje župan Čermenjak, ki prepozna, da je to tisti trenutek, ki bo kasneje odigral pomembno vlogo v zgodovini. »Ne gre le za preteklost, za resnico o tem, od kod prihajamo in kdo smo. Predvsem gre za to, kdo vse bi lahko bili in nismo postali, ravno zaradi tega, ker smo se vedno skrivali za svojimi imeni in za zgodbami naših prednikov. Na spremembo imena moramo gledati kot na priložnost za nov začetek v našem življenju, življenje onkraj zgodovine, ki nas je vedno samo zaslužila«, nadaljuje župan in se pohvali za svojo retorično prefinjenost.

"Verjamete v nove začetke, kajne? Toda če želite zares začeti znova, morate najprej izbrisati preteklost. Preteklost, ki nima drugega namena, kot da nas vse življenje bremeni in zatira. Vse življenje sem verjel, da je treba ohraniti preteklost in spoštovati naše prednike. Zdaj se je pa treba odreči zgodovini, da bomo lahko živeli," nadaljuje podžupan in zarotniško pogleda župana.

Ko Čermenjak in Posračnik pogledata v množico, vidita, kako se vedno več ljudi sprijazni z njunim predlogom.

»Ampak saj sploh ne govorimo nemško!«, nekdo prekine tiho soglasje dvorane in izpostavi pomembno točko. »Kaj pa, če Nemci pridejo v našo vas?«

Vaščani zadržijo dih. Vse, kar je do zdaj zvenelo tako preprosto, postane naenkrat popolnoma nemogoče. Imena spremeniti na papirju, ja. Toda govorjena beseda?

»Potem pač vsakega preprosto pozdravimo s '*Heil Hitler*'. Bo že prav«, podžupan nekako neverodostojno pomiri ljudi.

»Naučimo se preprosto najpomembnejših in vsakdanjih nemških fraz, saj imamo slovar«, predlaga vaški učitelj.

»Dobra ideja! *Mahlzeit!*« zariga vaški pijanec in cela dvorana se mu poskuša odzvati z nasmehom, a jim vendar ne uspe.

Župan, za katerega se zdi, da je zdaj prepuščen na milost in nemilost svojim idejam, še naprej poskuša pomiriti prebivalce.

»V slučaju, da Nemci res pridejo k nam preverit, kateri jezik govorimo, bomo...« Ljudje v dvorani radovedno strmijo v nedokončano županovo poved, ki pred njimi trepeti kot milni mehurček, nekajkrat se vzpne, se počasi spusti, se spet dvigne, se znova spusti in končno poča... »Bomo pač preprosto molčali.«

»Preprosto molčali?«, ponavljajo nekateri vaščani nejeverno, medtem ko sneg zunaj dvorane še naprej tiho pada z neba, kot da bi hotel za vekomaj zasuti celo vas.

»Tvoj glas bo ime, tvoje ime pa bo tišina, tiho občutenje brez besed, ki nikoli več ne bo našlo svojega odziva. Kaj bomo postali, o Gospod...«, moli duhovnik pred vhodom dvorane, »...stara zgodba v novi preobleki?«

»Za vedno izginiti?«, šepeta vaški pek in tiho razmišlja o drugem imenu. Razmišlja, medtem ko sneg počasi prekriva vso vas in jo sčasoma čisto pogoltne.

## Joanna Łepicka

**različne vrste okrajšav; premični junak;  
iskreče se, bele kosti nevednosti;  
notranji razplet**

srna ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,  
barkača ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,

čeprav so besede šibke, udarjajo na slepo  
in ta tekst živi sam (da sem bil

prehitro vnet,  
premalo zvest,  
preprosto pokončan),

GPS ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,  
razpoke, udrtine, mehurčki vode,

praznik odhajanja v dan  
in praznik potepanja ponoči,

in zato IUD ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,  
maj ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,

v ogradah, videvanih podnevi,  
in v ogradah, videvanih ponoči,

ZOO ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,  
udarec ve, kaj je življenje, ampak ne jaz,

naredila sem napake na tipkovnici,  
zdaj to popravljam (da sem bila

prehitro vneta,  
premalo zvesta,

preprosto pokončana),

znašla sem se v perilu, sušečem se na soncu,

dan se mi je predal z znaki, popolnoma,  
hčerka nosi rodovno ime in pridonaša sijaj!

zdaj bom jaz kralj,  
druga stran izhoda:  
črna tekočina, pisker zemlje.  
Nov, slabši kvas.

**zate**

biti najljubša lezba, ki pa ni lezba,  
vik in krik v nabasanem nočnem vlaku Hańcza,

biti razbeljena streha Sokurova,  
seštevek hotelskih travm,

ko nisi hodila v gozd. Kar se mene tiče,  
so te že prešle, ruvat s koreninami čas, ki razbija

distihe.

Kar se mene tiče, bo to torba in gozd

in pohodi čez pesek in polomljeni metrum –  
izgubljeni primer, v katerem tvoj lik potuje po loku:

obesim to vprašanje nizko, naj tipajo za njim.  
Sončnica je pesem, naj obrača glavo.

## **Zvezda pod podhodom**

Danes imam rojstni dan.  
Imam 28 let.

Peljem se v hišo, v kateri ne stanujem.  
Danes stanujem v: Amsterdamer, Golden Virginia.

Moje ime je darilce.  
Dal mi ga je vaški fant.

Na vasi lažem o tem, kako živim v mestu.  
Živimo v IX. simfoniji.

Sosedji imajo pri sebi čudežno sliko.  
Lani se je moj sosedi obesil.

Mockava je črna luknja.  
Pogrezam se vanjo.

Privlačnost je smrt razpotja.  
Razpotja in smrt privlačijo vprašanja.

Kdo ti piše pesmi, Joanna?  
Moje pesmi piše moja roka.

Tam papir premaga kamen.  
Tam sem fakir ali pa mu kradem.

\* \* \*

Ko sem bila hudič, sem imela sto obrazov,  
nekateri izmed njih so izbirali iz mene sadeže,  
drugi so vsak dan trli mojo govorico, tirlitirli,  
tirlitirli, a živela sem kot človek, trepet in bes,

čeprav ni veter, ampak plamen lovil mojo bluzo,  
bila sem kot druge živali v oseki noči  
in lakota se je preoblačila vame, mi lomila kosti  
na nehvaležnih stopnicah mojih stanovanj,

puščala peresa na ploščicah, roka pa je igrala  
že davno uspavano melodijo, tirlitirli, tirlitirli,  
hotela sem jebat boga, ne poznam njegovega imena,

ne vem, kaj imam v mislih, ko se bojim teme,  
ki je moja pokrajina, nosim jo s sabo, gosto svetlobo  
tega, kar je znotraj, odkar lahko kričiš

\* \* \*

Ko sem bila duh, sem živela kot človek,  
pritiskala sem na tipke svoje ohlapne duše  
še in še in še, da se njena pesem ne bi drla  
iz mene s svojim svinjskim kačjim jezikom.

Da hudič v meni ne bi šel ven sam,  
sem v dolgih podolgovatih večerih lizala njegovo  
zavozlano mednožje, ampak tonka in trn  
sta ga zbujala z vonjem ponovitev, še,

še enkrat, po nizkih, hladnih, mučnih ovinkih  
desne roke sem držala levo stran sebe  
izvito v prividni zaris. V pisarni  
je hudič ščipal mojo dušo, spuščal v

notranjost glasno utripajoče gnezdo – ta roj je rodil  
med, da bi dobil kaj zastonj, poljub ali  
opravičilo iz drena in ajde. Kdo mu je dal to slabo  
zlato, ko pa tako potrebujemo denar, sem vprašala,

on pa se je skrival v vsakem kotičku praznika,  
na kopitih je prinašal polno blata nebes,  
ko so grah in toženje in moje oznanilo  
bili še, še.

## Copperfield

Ooh, sem več kot enkrat,  
bila sem jard, stlačen na površini.  
Rodila sem se v vreči po rižu, na polju krompirja.  
Opazujem sončni mrk na naši ulici, 1. avgusta 2008,  
tega dne steklo v barvi noči tako gladko prehaja v roke  
naše skupnosti, to je neverjetno, kako gladko drsi po njem  
zdelana roka matere, ena od rok mojega očeta.  
Danes nisem pogledala skozi okno. Gledali smo na moj telefon  
na liniji 22, David Copperfield je izginil v živo  
Kip svobode. Vsa kraljestva so povezana,  
tudi izbiranje besed, tek okrog »vanish« ali »disappear«,  
vseeno. Pranje leži po tleh že dva tedna.  
Prepoznala bom magijo, ko jo bom zagledala. At first I was a yard,  
crowded on the surface, curious to see  
what was left around me ... Bila sem gmajna:  
Bojka, Kačica in Katedrala,  
J, Joanna, Joasia, Asia, Asieńka.  
Severni sij sem videla s pogledom psa,  
kot mrk. Grem s Ticom mimo Šušaljeva,  
z Miho in Lehom, to je neverjetno,  
da smo skupaj videli te neumnosti na nebu, zelene,  
rožnate madeže itd. in to ponoči, en dan  
pred pogrebom Irene. Bom prepoznala magijo,  
ko jo bom prepoznala? Rodila sem se na polju tobaka,  
med lepljivimi listi, ki se jih trga s prsti.  
Ooh, sem več kot enkrat  
in pozorno izbiram svoja imena.  
Kaj se bomo še kar naprej pogovarjali o tem,  
kako se je znašel Jaka in kdo je umrl,  
ja, mislim, da ja, odgovarjam  
v imenu Julka, Wojtka, Šimona, Kat, Katke, Kaške,  
Tomka, Filipa in Premka. Vsa kraljestva so povezana,  
predvsem nebeška. Ve se, da ravno jaz doma  
delam največji nered.  
In ko zaspiš ob Munku,  
mene pa tako bolijo zobje. In ko se jaz uležem neumita,  
ti pa ne. 15. maja tega leta si mi ponoči rekel Sonce  
in sem se rodila. Od takrat sem brez vseh skrbi.  
Zložila sem že vse obleke. Sedim v žepu.  
Sem v sredici in nič ni mojega.  
Ponoči moja roka vedno išče tvojo.  
Sredico dneva, ki si njen  
zavitek.

## Volovska srca

Ne vem, kako se je imenovala njegova mati Roža,  
Jasmina ali Jagoda, ime, dišeče kot spomin.  
Ne spomnim se, o čem sva se pogovarjala,  
leto in leto in leto nazaj, kaj mi je govoril celo leto kot duh,  
škripajoč v tujem hodniku noči. Rad je pil.  
Lakota in jeza, pogled in roke je imel poželjive.  
Bala sem se sedeti zraven njega, predvsem kadar  
je dresiral psa, ki ga je dobil zastonj  
ali pa kot povračilo dolga. Nosil ga je v hlačnem žepu  
prvega pol dneva. Brez bojazni je zaničeval  
vse ženske. Kar naenkrat je vzrožil.  
Potrebno je bilo mleko, da smo ga pomirili.  
Nikoli ni bil sam. Spreminjal je barve.  
Nič se mu ni poznalo, od kod je izviral.  
Nikoli mi ni dal nobenega denarja,  
samo torbe, naphane s sadjem.  
S kupi toplih, počenih paradižnikov,  
vse se je cedilo in lepilo. S stebli in glavicami  
bolehnje rabarbare, ki jo je bilo treba  
gristi in izpljuniti ostanke.  
Zjutraj ga je našla psica, hčerka tistega psa,  
ki ga ni hotel ne znal vzgojiti.  
Ležal je tako, zvit v piščančka,  
z usti, zvezanimi v pentljo,  
s priimkom, zvenečim kot srebro,  
mrtev sredi živine.

## **Zvezda pod meno**

odpri okna to so tvoje roke  
odpri roke to so tvoja vesla  
odpri pomlad ona je s tabo  
veslaj venomer nepripravljen

*Prevedla Katarina Šalamun Biedrzycka*

## Natalija Milovanović

### Tujerodne vrste

*(Ljubov)*

Odhod pomeni spoznanje  
nove vrste neizrekljivosti,

ki se razraste med glagolskimi časi,  
bliskovito in trdovratno,

kot invazivne tujerodne vrste,  
ki se požvižgajo na permakulturo.

Ni rečeno, da nihče ne posluša,  
da nihče ne poskuša populiti plevela,

toda preteklost je z vsakim dnem  
vse bolj negotova,

glede na to, kdo jo pripoveduje  
in kaj ob tem pripoveduje sebi.

## **Foreign Species**

*(Lyubov)*

To depart is to recognize  
new species of the unutterable,

running wild amidst the tenses,  
rapidly and tenaciously,

like invasive, foreign species  
that take no notice of the permaculture.

That doesn't mean nobody's listening,  
that nobody's trying to pull out the weeds,

but with each passing day  
the past becomes more uncertain,

depending on who tells it  
and what they tell themselves.

*Translated by Lukas Debeljak*

## Perspektive

Sosed na balkonu dela  
hišico za ptice,  
hišico za ljudi,  
za občudovanje  
človeškega očesa.  
Kaj bo kosu ali vrabcu ali sinički  
rdeča streha s sivim dimnikom?

Zakaj ne morem preprosto  
videti lepote,  
me sprašuješ,  
misliš pa,  
zakaj nočeš videti, zakaj izpostavljaš  
le slabosti vsega okoli sebe?

In potem se spomnim  
tistih lastovk,  
ki so na Premudi padale  
iz gnezd,  
in natarja, ki jih je  
z lestvijo vračal v podboj,  
reševal pred mačkami  
in pri tem godrnjal:  
*jebiga mali,*  
*kud si krenija kad ne znaš letit?*

Lepoto je lažje videti  
iz ptičje  
kot iz žabje  
perspektive,  
ki razkriva brazgotine.

## Perspectives

The neighbor on the balcony is making  
a bird house,  
a person house,  
for the admiration of  
the human gaze.  
What is a red roof with a grey chimney  
to a blackbird or a sparrow or a finch?

Why can't you simply  
see beauty,  
you ask me,  
thinking,  
why can't you see, why do you focus  
only on the flaws in everything around you?

And then I remember  
those sparrows  
in Premuda falling  
from their nests,  
and the waiter on the ladder  
returning them to the doorframe,  
saving them from the cats,  
all the while muttering:  
*fuck it, little one,*  
*where do you think you're going if you can't fly?*

Beauty is easier to see  
from a birds-eye perspective  
than from a frog's,  
revealing the scars.

*Translated by Lukas Debeljak*

## Žerjav

Oče je pravil, da se po pokopališču  
pozna intimna zgodovina naselij.  
Ko se sprehajaš po njem, ni bolj živega mesta.

Na Žalah sem se najraje ustavila ob  
spomeniku sovjetskim vojakom,  
kjer je jata kamnitih žerjavov  
večno pripravljena na polet  
kot vse nenadne smrti, ki odvršijo,  
še preden dojamejo, da so se zgodile.

Z očetom obmolčiva ob vprašanju,  
kje počivajo priseljenci.  
Ali se bom še mrtva ozirala proti kraju,  
na katerih sem si med sprehodi  
predstavljala svoj nagrobnik?  
Ali je tistim, ki rečejo, da jim je vseeno,  
resnično vseeno? On pravi, naj ga kar vržemo  
v zrak ali vodo, da mu ne bo treba hraniti korenin.

Pred leti je za svojega očeta sam narisal spomenik,  
kot sta skupaj narisala načrt hiše, ki nabira  
prah na nekem daljnem podeželju. V osrčju tišine  
nad moškim imenom kompromisna zvezda,  
nad ženskim brezkompromisni katoliški križ.

Ali bo šel k staršem nadet še en simbol?  
Ali pa ga bom kljub globi za razsipanje ostankov  
kot žerjava poslala vseeno kam,  
tako da povsod, kjer se sprehajam, lahko pomislim:  
ni bolj živega mesta.

## The Crane

My father said that cemeteries  
know the intimate histories of the neighborhood.  
When you walk through a cemetery, there is no place more alive.

My favorite place in the Žale cemetery  
is the monument to Soviet soldiers  
where a flock of stone cranes  
eternally prepares for flight  
like all unexpected deaths that flutter off  
before even realizing they have occurred.

My father and I are silent on the question  
of where immigrants are laid to rest.  
When we're dead, will we still look toward the places  
where we once imagined our headstones to be  
as we took our daily walks?  
Do the ones who say they don't care, really not care?  
He says we should scatter him  
into the air or the water so that he won't nourish any roots.

Years ago, he drew a gravestone for his own father  
just like they had together drawn the plan for a house that now collects  
dust in some distant countryside. In the heart of silence  
a compromised star fades above the man's name,  
an uncompromising Catholic cross above the woman's.

Will he go to his parents to add yet another symbol  
or will we scatter him wherever,  
despite the fine, like a crane,  
so that wherever I walk I can think:  
there is no place more alive.

*Translated by Lukas Debeljak*

## Svet gre naprej

Bila je svetla noč v avgustu in bila je velika povodenj.  
Iz prevrnjenih smetnjakov za biološke smeti  
je voda nosila množico nažrtih, nabuhlih  
belih črvov. Na stotine jih je bilo,

plavali so s tokom vsaj deset metrov,  
preden jih je odneslo v odtok.  
Ježi so ždeli pod strehami grmovij in čakali,  
da se spravijo na naplavljenje.

Bila je povodenj in bela luna in beli črvi,  
bila je narava *s svojo v norost spravljajočo nevtralnostjo*  
*in neustavljivo razsipno vsemogočnostjo*.<sup>\*</sup>  
Vse sem videla od blizu, vendar mene ni bilo.

\* \* \*

Bila je svetla noč v juliju, nekaj let zatem,  
in bila je velika povodenj, ponovno ob polni luni.  
In bil je moški z velikim dežnikom,  
ki me je počakal in vso premočeno sprejel podenj.

Brez vprašanj ali domislic  
in predvsem brez pričakovanj.  
Hodila sva proti toku vsaj deset metrov,  
preden sem izginila v vhod, ki ga je poznal,

saj je tu nekoč živel, je navrgel mimogrede,  
in predvsem brez podvprašanj,  
z blagim nasmehom, ki je v hipu  
izrisal, kako dobra soseda bi šele lahko bila.

*Nič se ni spremenilo, da, narava je še kar*  
*ravnodušno razsipno udrihala,*  
*ampak bila sem in bil je človek, ki*  
*je kazal, v kakšnem svetu bi želel živeti*.<sup>\*</sup>

## The World Goes On

It was a luminous August night and a great deluge.  
The water carried a mass of gorged and bloated  
white worms from overturned bins of  
organic waste. There were hundreds of them,

they swam in the current for at least ten meters or so  
until they were swept down the drain.  
Hedgehogs crouched beneath the tops of bushes  
waiting to get at the drowning ones.

There was a deluge and a white moon and white worms,  
there was nature itself *with its maddening neutrality*  
*its untameable, prodigal omnipotence*.<sup>\*4</sup>  
I saw it all up close but I was never there.

\*

It was a bright July night, a couple of years later,  
and it was a great deluge, again on the full moon.  
And there was a man with a big umbrella,  
waiting for me, soaking wet, welcoming me beneath it.

Without questions or schemes  
and mainly without expectations.  
We walked against the current for another ten meters or so  
before I disappeared into a doorway that he knew,

as he used to live there himself, he added in passing,  
and mainly without additional questions,  
with a mild smile that immediately  
showed me what good neighbors we would make.

Nothing changed, yes, nature went on,  
pounding down, prodigal, even-handed,  
but I was there and there was a person, who had  
shown *what kind of world I would want to live in*.

*Translated by Lukas Debeljak*

## **Tuja mehkoba**

Svet, na katerega so te pripravljali,  
ne obstaja.

Tisti, ki so te pripravljali,  
ti nimajo več česa povedati.

Ne vedo, ali je bilo od nekdaj tako,  
menda ne. Po kratkem premisleku  
o pretresih pred nekaj desetletji  
rečejo, mogoče, ne vem.

Vsakomur se zdijo lastni sunki najmočnejši,  
vsakomur tuja mehkoba pretrda.  
Svet stoji, vsakič najslabši,  
vsakič najboljši doslej.

## Foreign Softness

The world for which you were prepared  
doesn't exist.

Those who prepared you  
have nothing left to say.

They don't know whether it's always been like this,  
probably not. After brief reflection  
on the shocks of the past few decades  
they say, maybe, I don't know.

Everyone feels their own blows the hardest,  
every foreign softness feels too hard.  
The world stands, always the worst,  
always the best that it's ever been.

*Translated by Lukas Debeljak*

## Meja

meja je koža  
ljudje v vsaki pori  
delajo taborišča  
ona se nemoteno  
pretaka skozi države  
nekdo je prepotoval  
celo evropo  
in od vsakega dobil  
enak nasvet  
naj se pazi  
vzhodnega soseda  
na njihovi strani je  
konec civilizacije

meja je koža  
z brazgotinami  
preteklih  
in prihodnjih vojn  
kot zaskrbljen starec  
z vrezninami let  
na zgubanem čelu  
kot najstnica  
ki z nohti praska  
aknast obraz

meja je koža  
nihče ji še ni prišel  
do konca  
vsake toliko let  
se cela obnovi  
ljudje jo skrbno varujejo  
da bi se obranili  
pred ljudmi

## **The Border**

the border is a skin  
in each pore people  
building camps  
as it flows through countries  
unrestrained  
someone has travelled  
all over europe  
and had the same advice  
from everyone  
to beware of  
the eastern neighbour  
because on their side  
civilisation ends

the border is a skin  
with scars  
from wars past  
and wars future  
like a worried old man  
with the cuts of years  
on his wrinkled brow  
like a teenage girl  
scratching with her nails  
at her pimply face

the border is a skin  
no-one's ever reached  
its end  
once in so many years  
it renews itself completely  
people guard it  
carefully  
to fend off  
people

*Translated by Nada Grošelj*

## **Münchner Freiheit**

*(Jana)*

Odkar sva se nazadnje sprehajali skupaj, je minilo nekaj življenj. Hodiva proti soncu, ki nama zapira oči, tako da lahko zgodbe nemoteno prehajajo iz ust, čez odblesk na vodi, do ušes.

Prišli sva na trg, imenovan po uporih proti radikalizmu, da izveva, kako je po njihovem videti svoboda. Danes kot sejem drobnarij, ki so ga okrasile otroške roke, se z ornamenti stegovala, do kamor zmorejo na vrhu prstov. Se navsezgodaj učile seganja.

Enkrat sem prebrala, da ima vsaka deseta težave z neplodnostjo. Govorila sem o slutnjah. Ena prazna in ena izpraznjena maternica se naslonita druga na drugo, ko me objameš med čakanjem na vlak. Ne dovolj dolgo, da bi se ujeli, le toliko, da bi za hip segli po bližini.

Če to ni dovolj za napisati pesem, cikel ali celo knjigo, nama ni pomoči.

## **Münchner Freiheit**

*(Jana)*

Since we last took a walk together, a couple of lifetimes  
have passed. We walk towards the sun,  
as it closes our eyes, so that the stories pass untroubled  
from our mouths, over the water's reflection, to our ears.

We came to a square named for the rebellions  
against radicalism to find out what freedom  
looked like to them. Today, it looks like a flea market  
of trinkets, decorated by children's hands,  
reaching as high as they can on their tiptoes.  
Learning how to grasp so very early on.

I read once that one in ten struggles  
with infertility. I spoke about premonitions.  
One empty and one emptied-out womb  
lean against each other when you hug me  
as we wait for the train. Not long enough  
to align, only to grasp, briefly, at closeness.

If that's not enough to write  
a poem, a cycle, or a whole book,  
we're beyond help.

*Translated by Lukas Debeljak*

## Robert Rybicki

### Kako

se prevesti  
v jezik, se z njim  
preobrniti na drugo  
stran, kamor  
gredo ti, ki jim je  
na tem svetu pretesno,

in

kako neki bo jezik preobrnil nas,  
ko nam bo glede tega že  
vseeno?

HAPPY DADA:

orada naklada, jsem  
viděla hada, iz prepada  
parada si je rekla estrada

in je bila pes,  
do jutra pa Praga,  
ježešna, krk, reggae,

trh a krb! In zdaj vpada Saddam  
v hišo Muhammada po grass

in s tem se ubada  
ali pada

dež

als happy dada als sound'da,  
to ni razvada Pounda, pa

voda nam doklada moči,  
zraven vremenska nezgoda,

ko je dodo gnil,

ko nam nič ne doda anoda in katoda,

ko ugasne vsaka nada iznenada

und null mit nuddeln in moon

pagoda in za skunk račun,

skok in school, sceptic kung-fu in typhoon,

und simpsons on screen

v doktrin

dodajanju dna nadaljnjim dnom

in guči: zid nit fit kit

cilj-rit.

No-one knows how it grows,

frazofrenik s fraktalom frfruja frizure Freuda,

ampak iz vala z voala a la Aal im Allee,

sallam fallus

als minulost,

kaj tale naklada v tem anglodada,

črna čočka v teminah trne

ako die

in Didi in MIDI LIDI

und da:

nomada naklada dada

als Versager

poezija se mora postaviti k peči  
mora se ogreti  
si pretegniti kosti

okoli domišljije bodeča žica

jezik sanja:

*poezija je kot pobiranje krušnih drobtinic*

*jezik sem, je zamlaskal,*  
zaploskal  
in zaspal.

## **Salve smeha**

*Pokoži te toti zigurat smetja.*

Igram šum televizij s snegom,  
škrtanje in škripanje žerjavov.

Nesi se kot vejico po gorski reki,  
menih brez pasjih vrlin.

Predavanje pa je o praznini v glavi?

Kako se zdaj skidati, povej mi?

**Pred enim tednom je Kromosom telefoniral Galaksiji,**  
medtem se je nabasal Mojster Hormon –  
tako vsaj poroča Janusz Tzara;  
nekateri trdijo, da oni trdi, *drugi* pa, da tveze laži,  
ampak ne ovaja;

petsto kilometrov naprej,  
v epicentru povečanosti *in* naveličanosti  
pregradne stene poslovnih stolpnic bučijo od govoric.  
Nihče nas ne bo spustil s tega planeta.

Pred vami sta Saddam Bosak & Ali Duda.  
**Na dnu čas teče drugače.**

Pogledam, tam pa je obraz  
Janusza Szuberja.

»Zbudil sem se,  
mimo okna je letel ptič,  
spomnil sem se na bivšo punco, <<  
bolj ali manj tako zveni španska poezija  
po mnenju Andresa Andersa. *Jaz se* je prav tako zbudil,  
ni se mogel spomniti sanj.  
Nimam mačka,  
že več kot en mesec ne kadim.

Ves čas samo vstopam v te tramvaje *in* izstopam iz njih.

Iluzija za iluzijo je privela znak.  
Plešca je oropal spomina na lase.  
Zarolan kot te stopnice.  
Izlulana kot ta kamen. Ne sodi,  
da ji ne bi sodili, je celo posadili.  
Govorila bo po krakovski  
ko se bo rodil  
naravni nasmeh človeka,  
ki ves čas ždi v naravi,  
prdi med drevjem. Medtem pa

nekaj renči *mi ta*  
človek iz mita.  
Človek-Simbol.  
Poln kufer ga imam.

Zbudil sem se,  
pokakal sem se v gozdu.

Ja, brusim predstavo prav o tem.

## **Hindujec katoličan**

postane poljski predsednik,

prestavi poljski jezik  
v dravidsko pisavo

vpelje cifro nič v katolištvo,

xanax kot vsakdanje obhajilo,

norost kot osnovno stanje možganov,

gozdovi obstajajo, vendar niso tako udobni  
kot pograd na xanaxu,

Sveta krava na sredi Marszałkowske v Varšavi  
blokira demonstracije poljedelcev.

## ZVEZA IN ZVEZANOST:

radovoljec,  
išem  
manj prostorno obliko

ka je pesen  
kera nea predrigači avtorja  
ti čudež avtodestrukcije

zvezani v reklami  
hočejo zveze zapreti  
vse po vrsti zapreti  
gobec zapreti  
ti čudež dela  
v zoopolisu

**Šum,**  
šum, trušč,  
trušč.  
Rentgen besede,  
rentgen besede,  
trdovratno  
ne ponavljati  
in obnavljati,  
oddaljevati se  
in se vračati.  
Od blizu,  
od daleč:  
oblika kolesa.  
Notranji jaz  
blizu besede,  
on sam  
kot vcepljen,  
kot bi kdo hotel  
z iskanjem  
najti razsežnost  
tega nečesa.

Nečesnost.

Do meja spoznanja!

>>spoznanja<<.

Beseda. Vrteti. Se. Kot. Tornado.

Vse. Konstrukcije. Misli.  
Kot. Eksponati. V. Muzeju.

DOBER DAN  
imenujem se,  
imenuj me,  
senca sebe

brez jecljanja  
mlaskanja in ploskanja,  
ko telegrafski stop  
oči obvešča o  
koncu prizora  
obvestila in logike nadzora,

ko blisk misli razprši mrak  
v dizajnerski torbici pa  
hodnični žakelj